

Zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

JUDr. Michaela Poremská, Ph.D., LL.M.

Michaela Bažantová

Brno 2015

Poděkování

Děkuji JUDr. Michaele Poremské, Ph.D., LL.M. za edukaci v oblasti veřejných zakázek, vedení této bakalářské práce a za poskytnutí cenných rad a připomínek. Také bych ráda poděkovala své rodině a přátelům za podporu po celou dobu mého studia a psaní této práce.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému** vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmetná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 22. května 2015

Abstract

Bažantová, M., Public procurement in dynamic purchasing system. Bachelor thesis. Brno: Mendel University, 2015.

Thesis is concerned with work with dynamic purchasing system. There are described terms of public investment and electronic procurement. Comparison of two time period will determine the financial savings on the part of contracting authority. Thesis should point out positives of using dynamic purchasing system and possible adjustment of national law by the European directive.

Keywords

Public contract, electronic public procurement, dynamic purchasing system, electronic catalog, electronic auction.

Abstrakt

Bažantová, M. Zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015.

Práce se zabývá prací s dynamickými nákupními systémy. Charakterizuje pojmy veřejného investování a elektronického zadávání. Komparací dvou časových období určí finanční úsporu na straně zadavatele. Práce by měla poukázat na pozitiva používání dynamického nákupního systému a možnou úpravu národního práva evropskou směrnicí.

Klíčová slova

Veřejná zakázka, elektronické zadávání, dynamický nákupní systém, elektronický katalog, elektronická aukce.

Obsah

1	Úvod a cíl práce	11
1.1	Cíl práce.....	11
2	Metodika práce	12
3	Základní pojmy veřejného zadávání	13
3.1	Veřejná zakázka	13
3.1.1	Dělení veřejných zakázek dle předmětu plnění	13
3.1.2	Limity veřejných zakázek.....	13
3.1.3	Zásady zadávání veřejných zakázek	14
3.1.4	Zadavatel veřejné zakázky.....	14
4	Elektronizace zadávání veřejných zakázek	16
4.1	Základní principy elektronického investování v ČR.....	16
4.2	Elektronický nástroj.....	16
4.2.1	Elektronický podpis	17
4.2.2	Profil zadavatele	17
4.3	E-tržišťe.....	18
4.4	Elektronická aukce	18
5	Dynamický nákupní systém	20
5.1	Zavedení dynamického nákupního systému	20
5.1.1	Zrušení dynamického nákupního systému	21
5.1.2	Zařazení uchazeče do DNS.....	21
5.2	Zadávání veřejných zakázek v DNS.....	21
5.3	DNS v zahraničí	21
6	Situace ve veřejném zadávání v roce 2013	23
7	Stav DNS	29
7.1	Základní údaje o proběhlých DNS.....	29
7.2	Finanční úspora	32

8	Začlenění evropské směrnice do národního práva	37
8.1	Důvody tvorby směrnice	37
8.2	Změny zákona na základě přijetí směrnice.....	38
8.2.1	Změna výše finančních limitů.....	38
8.2.2	Elektronická komunikace	38
8.2.3	Inovační partnerství.....	39
8.2.4	Změny v dynamickém nákupním systému.....	39
9	Závěr	41
10	Literatura	43

Seznam zkratk

DNS	Dynamický nákupní systém
ES	Evropské společenství
ICT	Informační a komunikační technologie
ISVZ	Informační systém veřejných zakázek
KHS KK	Krajská hygienická stanice Královehradeckého kraje
KHS LBC	Krajská hygienická stanice Libereckého kraje
KHS MSK	Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje
KHS UK	Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje
KSRZIS	Koordinační středisko pro resortní zdravotnické informační systémy
MOÚ	Masarykův onkologický ústav
NCO NZO	Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických od- borů
PLKM	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži
ÚOSS	Ústřední orgán státní správy
ZU Ústí	Zdravotní ústav se sídlem Ústí nad Labem

Seznam obrázků

Obr. 1	Trend využití ekonomické výhodnosti jako hodnotícího kritéria v letech 2011 - 2013	25
Obr. 2	Trend využití nejnižší nabídkové ceny jako hodnotícího kritéria v letech 2011 - 2013	26
Obr. 3	Rozdělení vybraných zakázek dle CPV kódu v roce 2013	31
Obr. 4	Rozdělení zakázek dle CPV kódů v roce 2014	31
Obr. 5	Četnost zadaných zakázek v průběhu let 2013 a 2014	32
Obr. 6	Finanční úspora v % za rok 2013	33
Obr. 7	Finanční úspora v % v roce 2014	36
Obr. 8	Srovnání minimální doby trvání jedné zakázky v DNS při současné a nové právní úpravě	40

Seznam tabulek

Tab. 1	Limity pro nadlimitní veřejné zakázky na dodávky a služby	14
Tab. 2	Rozdělení veřejných zakázek dle typu	23
Tab. 3	Veřejné zakázky dle druhu plnění	23
Tab. 4	Použití hodnotících kritérií v letech 2011 - 2013	25
Tab. 5	Finanční zdroje veřejných zakázek	26
Tab. 6	Rozdělení veřejných zakázek dle zadávacího řízení	27
Tab. 7	Dělení veřejných zakázek dle typu organizace zadavatele	28
Tab. 8	Stav dynamického nákupního systému	28
Tab. 9	Finanční úspora v roce 2013	33
Tab. 10	Finanční úspora v roce 2014	35

1 Úvod a cíl práce

Veřejné investování je v posledních letech velmi sledovanou oblastí veřejných financí. Celkový objem profinancovaných peněžních prostředků prostřednictvím veřejných zakázek byl v roce 2014 ve výši 376 120 mil. Kč. Trh veřejných zakázek tak odpovídá 9,78 % hrubého domácího produktu České republiky.

V současnosti zadávání veřejných zakázek upravuje zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, který nahradil zákon č. 40/2004 Sb. Tento zákon nabyl účinnosti 1. července 2006. Do znění tohoto zákona se promítly dvě evropské směrnice, konkrétně směrnice č. 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a směrnice č. 2004/18/ES o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby.

V těchto směrnicích bylo komplexně zpracováno elektronické zadávání veřejných zakázek. To vychází z dodržování zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Tyto směrnice také zavedly nové instituty zadávacího řízení, a to dynamický nákupní systém a elektronickou aukci. Také určily požadavky na elektronické nástroje a postavily elektronické zadávání na stejnou úroveň k zadávání listinnému.

V této práci se budu věnovat elektronickému zadávání, konkrétně dynamickému nákupnímu systému, který je dle zákona považován za zvláštní postup v zadávání zakázek. K jeho provádění je nutné použití elektronického nástroje. K jeho výběru jsem se rozhodla z důvodu jeho nízkého využívání a povědomí na straně zadavatelů i dodavatelů.

1.1 Cíl práce

Cílem této práce je objasnit zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému.

V teoretické části budu definovat základní pojmy veřejného a elektronického zadávání. Následně pak uvedu pojmy související přímo s dynamickým nákupním systémem, jako je jeho zavedení, přijímání jednotlivých uchazečů do systému a zadávání jednotlivých zakázek.

V druhé části pak provedu meziroční srovnání dynamických nákupních systémů u vybraného zadavatele. Hlavním parametrem této komparace bude výše úspory finančních prostředků, jelikož právě s veřejnými prostředky by mělo být nakládáno s co nejvyšší možnou efektivitou. Následně uvedu možnost, jakou by mohla být interpretována evropská směrnice 2014/24/EU do národního práva v oblasti DNS.

2 Metodika práce

K vypracování bakalářské práce jsem nejprve provedla sběr pojmů a údajů důležitých k práci především v odborné literatuře, v zákonech, na webových stránkách, a to především na portálu veřejných zakázek a koncesí, na stránkách Ministerstva zdravotnictví a na stránkách několika elektronických tržišť.

Ve své práci jsem použila metodu srovnávací, kdy jsem porovnávala data z dvou různých časových období. Díky datům z elektronických tržišť jsem vytvořila tabulku obsahující údaje, jako je předmět plnění, předpokládaná hodnota veřejné zakázky a vysoutěžená hodnota veřejné zakázky. Díky této tabulce jsem mohla provést komparaci jednotlivých dat.

3 Základní pojmy veřejného zadávání

Jako první bych ráda uvedla a krátce charakterizovala základní pojmy zadávání veřejných zakázek.

3.1 Veřejná zakázka

Jedná se o zakázku realizovanou na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli. Předmětem je úplatné poskytnutí dodávek, služeb nebo provedení stavebních prací. Má-li být veřejná zakázka zadána v souladu se zákonem, musí být realizována na základně písemné smlouvy. (zákon č. 137/2006 Sb., § 7)

Z ekonomického hlediska se jedná o účelnou alokaci finančních prostředků, kterými jsou sledovány i ekonomicko-sociální cíle. Pod tímto pojmem si můžeme představit zabezpečení bezproblémového chodu orgánů státní správy, snížení nezaměstnanosti a podpora zaměstnávání specifických skupin osob. (Jurčík, 2014)

3.1.1 Dělení veřejných zakázek dle předmětu plnění

První skupinu tvoří *veřejné zakázky na dodávky*. Sem spadají zakázky na pořízení zboží, zejména formou koupě, případně koupě na splátky, nájmu nebo pachtu. (zákon č. 137/2006Sb., § 8)

Další kategorií jsou *veřejné zakázky na stavební práce*. Předmětem těchto zakázek je provedení stavebních prací, zhotovení stavby, která je výsledkem stavebních nebo montážních prací, souvisejících s projektovou nebo inženýrskou činností. (zákon č. 137/2006 Sb., § 9)

Poslední částí jsou veřejné zakázky na služby. Tyto zakázky se definují jako zakázky, které nejsou zakázkami na dodávky nebo stavební práce. (zákon č. 137/2006 Sb., § 10)

3.1.2 Limity veřejných zakázek

Mezní hodnota veřejné zakázky malého rozsahu je 2 000 000 Kč pro dodání dodávek či služeb a 6 000 000 Kč na zhotovení stavebních prací. Předpokládá se, že tato předpokládaná částka nebude překročena. Uvedené hodnoty jsou uvedeny bez daně z přidané hodnoty.

Limity u podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek na dodávky nebo služby se stanovují na základě typu organizace zadavatele. Pro přehlednost uvádím tabulku, ve které jsou limity uvedeny dle typu zadavatele.

Tab. 1 Limity pro nadlimitní veřejné zakázky na dodávky a služby

Typ organizace zadavatele	Limit v Kč
Česká republika a státní příspěvkové organizace	3 395 000
Územně samosprávné celky, jejich příspěvkové organizace a právnické osoby dle § 2 odst. 2 písm. d) zákona o veřejných zakázkách	5 244 000
Sektorový zadavatel	10 489 000

Zdroj: <http://www.indoc.cz/nove-limity-ve-verejnych-zakazkach>

Limit pro stavební práce je ve výši 131 402 000 Kč. Tato mezní hodnota veřejné zakázky na stavební práce není typem zadavatele ovlivněna.

3.1.3 Zásady zadávání veřejných zakázek

Zákon o zadávání veřejných zakázek udává 3 základní zásady. Jsou to:

- zásada transparentnosti,
- zásada rovného zacházení,
- zásada zákazu diskriminace. (zákon č. 137/2006 Sb., § 6)

Mezi další zásady dodržovanými na základě praxe se zadáváním veřejných zakázek patří:

- *zásada konkurence a soutěžního prostředí mezi jednotlivými dodavateli* – zamezuje specifikaci předmětu plnění přesnými názvy nebo označeními výrobků, služeb nebo nehmotných statků, které by mohly zamezit některým dodavatelům podání nabídek,
- *zásada zabezpečení hospodárnosti a efektivního nakládání s veřejnými prostředky* – zajištění dostatečného počtu uchazečů řízení a odpovídající kvality předmětu plnění,
- *zásada výběru nejvhodnější nabídky* – zadavatel je povinen určit jedno z hodnotících kritérií. (Krenk, 2005)

3.1.4 Zadavatel veřejné zakázky

Zákon o veřejných zakázkách dělí zadavatele do tří základních typů.

První skupinu tvoří *veřejní zadavatelé*. Jedná se o velmi různorodou skupinu, která profinancuje veřejnými zakázkami velký objem peněžních prostředků. I počtem zadaných zakázek se jedná o klíčovou skupinu zadavatelů. Z velké části či úplně jsou veřejní zadavatelé napojeni na veřejné rozpočty. Mezi veřejné zadavatele řadíme Českou republiku, státní příspěvkové organizace, územní samosprávné

celky a ostatní veřejné zadavatele. Česká republika jako zadavatel vystupuje jako účastník občanskoprávních vztahů, její postavení je rovnocenné s jinými právníckými osobami. Mezi organizační složky sátu patří ministerstva, ústřední orgány státní správy, Česká správa sociálního zabezpečení, Nejvyšší kontrolní úřad, Úřad vlády ČR a Kancelář prezidenta republiky. Mezi ostatní veřejné zadavatele řadíme ty, jejichž fungování je obvykle upraveno zvláštním zákonem. Tito zadavatelé jsou uvedeni v taxativním výčtu. Z něj mohu zmínit Fond národního majetku, Pozemkový fond ČR, Českou národní banku, nebo státní fondy na podporu rozvoje bydlení a infrastruktury. (Krenk, 2005)

Druhou skupinu tvoří *dotovaní zadavatelé*. Jedná se o právnícké nebo fyzické osoby, které zadávají veřejné zakázky, které jsou z více jak 50 % hrazeny prostředky veřejných zdrojů, nebo je-li výše finančních prostředků z veřejných zdrojů více než 200 000 000 Kč. (zákon č. 137/2006 Sb., § 2, odst. 3)

Dotovaný zadavatel musí obdržet nevratnou finanční dotaci nebo jinou formu nenávratných peněžních prostředků od veřejného zadavatele. Subjekt, který si na zadání veřejné zakázky sjedná půjčku či úvěr není dotovaným zadavatelem. Za veřejné zdroje se považují dotace ze státního rozpočtu, rozpočtů krajů a obcí, dále granty Evropské unie, stejně tak i prostředky z fondů EU a finance přidělené na základě zvláštního právního předpisu. (Jurčík, 2014)

Posledním typem je *sektorový zadavatel*. Jedná se o zadavatele, kteří svoji činností splňují podmínky § 4 zákona o veřejných zakázkách. Spadá sem práce v odvětvích plynárenství, teplárenství, elektroenergetiky, vodárenství, dále poskytování poštovních služeb, poskytování a provoz dopravních sítí a další.

Tyto sektory jsou obvykle spravovány subjektem, který má přirozený nebo administrativní monopol. Sektorový zadavatel bývá též označován jako síťový nebo odvětvový. (Jurčík, 2014)

Dále existuje pojem *smíšeného zadavatele*, který ovšem není v zákoně o veřejných zakázkách popsán. Je zde popsán pouze charakteristický souběh činností, a to v § 5. Jedná se o stav, kdy dochází ke kolizi výkonu relevantní činnosti s ostatní činností zadavatele. Předmět plnění veřejné zakázky pak určuje, zdali bude zadavatel postupovat jako zadavatel sektorový či nikoliv.

4 Elektronizace zadávání veřejných zakázek

Počátek elektronického investování se datuje ke dni 13. 12. 2004, kdy byl přijat Akční plán provádění právního rámce v oblasti elektronizace zadávání veřejných zakázek a Prohlášením ministrů ze dne 24. 11. 2005 přijatém v Manchesteru ve Velké Británii. (Poremská, 2013)

Důvodem k přechodu z listinné do elektronické podoby zadávání může být několik. Mezi ty hlavní bych uvedla využití moderní techniky v podobě počítačů, finanční úspora a snaha o eliminaci nesoutěžního chování.

Finanční úsporu můžeme vyčíslit v ušetřených prostředcích za tisk a distribuci zadávacích dokumentací a následných nabídek. Tato úspora je navíc i šetrná k životnímu prostředí.

Díky tomu, že je elektronizace novým systémem zadávání, daří se eliminovat nesoutěžní chování. Do podaných elektronických nabídek od dodavatelů je zadavateli znemožněno nahlédnout před ukončením lhůty pro podání nabídek. Tím se tak předchází nekalému jednání, kdy zadavatel nemůže informovat preferovaného dodavatele o výši konkurenčních nabídek k následné úpravě jeho nabídky apod.

Novela č. 55/2012 navíc umožnila, že zadavatel může přijímat v konkrétních veřejných zakázkách nabídky výhradně elektronicky. (Poremská, 2013)

Přechod na elektronické zadávání také vyhledávají organizace velkého rozsahu, které jsou tvořeny jednotlivými částmi, ale pro splnění Pravidel pro výběr dodavatelů v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace jsou nuceni zakázky vyhlášovat centrálně. Do této skupiny zadavatelů můžeme řadit univerzity, případně ministerstva. (Kohoutová, 2011)

4.1 Základní principy elektronického investování v ČR

- *Decentralizace* – díky které nebude elektronické investování prováděno centrálně spravovanou platformou a bude tak docházet ke vzniku elektronických nástrojů u jednotlivých zadavatelů, komerčních subjektů i u centrálních zadavatelů.
- *Standardizace* – zajišťuje neporušování mezinárodních standardů napříč elektronickým investováním. Může být využita také při mezinárodním styku a eliminaci vzniku duplicitních standardů.

4.2 Elektronický nástroj

Dle zákona o veřejných zakázkách se jedná o programové vybavení případně jeho součásti, které jsou spojeny se sítí nebo službou elektronických komunikací umožňující prostřednictvím této sítě nebo služby provádění úkonů v elektronické podobě, včetně zpracování zahrnujícího digitální kompresi a uchování dat. (zákon č. 137/2006 Sb., § 149, odst. 2)

Podmínkou pro použití elektronického nástroje je předpoklad, že tento nástroj bude funkční s běžně dostupným programovým vybavením počítačových sestav, s ohledem na předmět plnění veřejné zakázky bude tento nástroj dostupný a nebude porušovat zákaz diskriminace. (Poremská, 2013)

Mezi další uveřejněné informace elektronickým nástrojem patří také informace technické povahy, kam můžeme zařadit typy šifrování a kódování, které jsou nezbytné pro elektronickou komunikaci a následné podání nabídek. (zákon č. 137/2006 Sb., § 149, odst. 3)

V současné době se zadavatel může rozhodnout, zdali bude používat certifikovaný či necertifikovaný elektronický nástroj. Certifikace nástroje probíhá v jeho testování na shodu s právními předpisy ve vztahu k funkcionalitě elektronického nástroje a ve vztahu k prostředí, ve kterém je nástroj provozován. Je-li tento proces vyhodnocen kladně, elektronickému nástroji je udělen certifikát shody. (Poremská, 2013)

Použitím necertifikovaného nástroje se zadavatel vystavuje riziku, že může být napaden uchazečem řízení pro porušení zásady transparentnosti. Zadavatel pak na svoji obranu musí prokázat, že jeho elektronický nástroj je bezproblémový jiným dokumentem, než je certifikát shody, například znaleckým posudkem. (www.portal-vz.cz, 2015)

Úplný seznam certifikovaných nástrojů je dostupný na webových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. (www.portal-vz.cz, 2015)

4.2.1 Elektronický podpis

Aby byla elektronická nabídka bezchybně přijata, je nutné, aby byla podepsána zaručeným elektronickým podpisem. Bohužel u spousty zadavatelů je častým nešvarem, že s jedním elektronickým podpisem pracuje více zaměstnanců. Je pak zcela nemožné dohledat, který ze zaměstnanců prováděl dané úkony. Mohlo by se stát, že by za dodavatele vystupoval zaměstnanec, který k tomuto jednání není oprávněn. Pokud by měl dodavatel jednat korektně, pak by každý zaměstnanec měl mít svůj vlastní zaručený elektronický podpis. Při dodržení tohoto předpokladu by se mohla omezit oblast pro korupční jednání. (Poremská, 2013)

4.2.2 Profil zadavatele

Při používání elektronického nástroje je zadavateli zřízen jeho profil. Prostřednictvím tohoto profilu komunikuje s potenciálními dodavateli a uveřejňuje zde dokumenty. Adresa profilu je uvedena ve Věstníku veřejných zakázek. Zadavatel je povinen na tento profil zajistit neomezený a přímý dálkový přístup. (Poremská, 2013)

Zadavatel na svém profilu zveřejňuje alespoň textovou část zadávací dokumentace. Dodatečné informace pak uveřejní stejným způsobem, jakým uveřejnil zadávací dokumentaci.

4.3 E-tržišťe

Jedná se webovou aplikaci, která umožňuje elektronické zadávání veřejných zakázek. Jedná se o plně elektronický systém, všechny úkony jsou tedy zadavatelem i dodavatelem prováděny v elektronické podobě. V současné době jsou spuštěna tři tržišťe z pěti založených. U dvou tržišť byl jejich provoz v průběhu trvání ukončen. Fungování tržišťe je upraveno usnesením vlády č. 343 ze dne 10. května 2010, k používání elektronických tržišť subjekty veřejné správy při vynakládání finančních prostředků a usnesením vlády č. 451 ze dne 15. června 2011, k Seznamu komodit, které budou pořizovány a obměňovány prostřednictvím elektronického tržišťe, k Vzorovému provoznímu řádu elektronického tržišťe, k Metodickému pokynu k vybraným chybám v klasifikaci. První z uvedených prošlo začátkem roku 2012 změnou usnesením č. 222. Došlo ke změně pravidel systému používání elektronických tržišť subjekty veřejné správy v souvislosti s novelou zákona o veřejných zakázkách a byl určen termín povinného používání elektronických tržišť pro ústřední orgány státní správy a jejich podřízené organizace na 1. červenec 2012. (www.portal-vz.cz, 2015)

V rámci elektronického tržišťe jsou povinni zadávat ústřední orgány státní správy a jejich podřízené organizace veřejné zakázky malého rozsahu, veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení a veřejné zakázky zadávané na základě rámcové smlouvy na nákup komodit vyjmenovaných v Seznamu komodit. V seznamu komodit pořizovaných a obměňovaných prostřednictvím elektronického tržišťe se nachází např. kancelářské a tiskařské potřeby, paliva a elektrická energie, elektroinstalační materiál, kancelářská, audiovizuální a fotografická technika a zařízení a další. (www.apuen.cz, 2010)

4.4 Elektronická aukce

Elektronická aukce je proces sloužící k hodnocení nabídek, který určuje jejich pořadí vždy z aktuálně platných dat. Zadavatel dává možnost uchazečům vkládat jejich nabídkové ceny, následně je upravovat a má za povinnost informovat účastníky elektronické aukce o jejich aktuálním pořadí. Chce-li zadavatel veřejnou zakázku vyhodnotit prostřednictvím elektronické aukce, má za povinnost toto stanovisko uvést na svém profilu zadavatele. Otevírání obálek pak probíhá bez přítomnosti uchazečů. Zadavatel je také povinen zajistit šifrování nabídek tak, aby nebylo možné přiřadit jednotlivé účastníky k jejich nabídkám před doběhnutím lhůty pro podání nabídek. (Poremská, 2013)

Při použití elektronické aukce musí zadavatel uvést alespoň:

- hodnotící kritéria, která lze vyjádřit v číslech,
- informace týkající se postupu při elektronické aukci,
- informace, které budou uchazečům poskytnuty během elektronické aukce,
- podmínky, za kterých budou uchazeči oprávněni v rámci elektronické aukce podávat nové aukční hodnoty,

- informace týkající se použitých elektronických nástrojů. (zákon č. 137/2006 Sb., § 96 odst. 4)

Postup v elektronické aukci je následující. Zadavatel po prozkoumání předběžných nabídek vydá výzvu k podání nových aukčních hodnot do elektronické aukce. Tato výzva musí být uchazečům doručena elektronicky a obsahovat informace nutné pro individuální připojení k aukci, jako je přístup k elektronickému nástroji, datum a čas zahájení aukce. Ve výzvě zadavatel též uvede, zdali je elektronická aukce vyhodnocena v jednom nebo více časových obdobích, tzv. aukčních kolech. Je-li hodnotícím kritériem ekonomická výhodnost, musí být v elektronické aukci uveden i vzorec, kterým budou jednotlivé nabídky hodnoceny. (zákon č. 137/2006 Sb., § 97)

5 Dynamický nákupní systém

Jedná se o zvláštní řízení, které probíhá pouze elektronickou formou. Je zřízen a využíván pro pořizování běžného a obecně dostupného zboží, služeb nebo stavebních prací. Mezi běžné a obecně dostupné zboží se řadí kancelářské potřeby, IT komponenty, jako jsou monitory, klávesnice, náplně do tiskáren a běžný stavební materiál. (Jurčík, Ostřížek 2008)

Délka trvání dynamického nákupního systému (dále DNS) nesmí překročit 4 roky. Jen ve výjimečných a řádně odůvodněných případech zadavatelem, může být tento systém zaveden na delší časové období a to hlavně z finančních důvodů. (Poremská, 2013)

Mezi klady DNS uvádím transparentnost díky automatické metodě hodnocení, flexibilitu, možnost vysokého počtu potenciálních dodavatelů a úsporu na administrativních poplatcích. Naopak mezi zápory bych ráda uvedla nízkou počítačovou gramotnost a neochotu učit se novým postupům, nedostatek odborného a kvalitně proškoleného personálu a náklady na pořízení elektronického nástroje a adekvátního počítačového vybavení. Dynamičnost systému není v rychlosti uzavírání zakázek, ale v otevřenosti systému a možnosti vstupu nových uchazečů po celou dobu trvání. (Poremská, 2013)

5.1 Zavedení dynamického nákupního systému

Náležitosti dynamického nákupního systému jsou upraveny v § 93 zákona č. 137/2006 Sb. Má-li zadavatel v úmyslu zahájit zadávání veřejných zakázek skrze dynamický nákupní systém, jeho prvním krokem je uveřejnění oznámení otevřeného řízení. Toto oznámení zároveň slouží jako výzva k podání předběžných nabídek. Tyto předběžné nabídky ale neslouží k hodnocení a výběru nejvhodnější z nich. (Poremská, 2013)

Při zakládání dynamického nákupního systému je zadavatel povinen dodržet zákonem stanovené lhůty. Konkrétně se jedná o 52 kalendářních dnů ode dne následujícího po odeslání oznámení u nadlimitních veřejných zakázek a 22 kalendářních dnů u veřejných zakázek podlimitních. (Panáček, 2012) Lhůta 52 dnů může být zkrácena o 5 dnů díky výhradně elektronické komunikaci na 47 dnů.

Mezi náležitosti oznámení otevřeného řízení patří:

- nutnost obsahovat alespoň identifikační údaje zadavatele, název a druh plnění veřejné zakázky,
- přesná specifikace podmínek zařazení uchazeče do DNS,
- oznámení nesmí být v rozporu se základními zásadami,
- hodnotící kritéria – můžou být uvedena již v oznámení, pokud tomu neodporuje časové rozložení jednotlivých nabídek,

- informace o DNS ve smyslu programového vybavení – povědomí uchazečům o způsobech, jaký elektronický nástroj zadavatel používá, jakým způsobem budou moci předkládat předběžné nabídky,
- informace o odevzdávání předběžných nabídek – především adresa, lhůta. (Jurčík, 2014)

5.1.1 Zrušení dynamického nákupního systému

Zrušení DNS není v zákoně o veřejných zakázkách popsáno. Předčasně zrušit lze DNS jen za předpokladu, že tuto možnost zadavatel uvedl již v zadávací dokumentaci. DNS zaniká automaticky po uplynutí délky jeho trvání. Zadavatelovou povinností i nadále zůstává povinnost posouzení a vyhodnocení předběžných nabídek, pokud je obdrží, i když v dynamickém nákupním systému nehodlá zakázky zadávat. (Jurčík, 2014)

5.1.2 Zařazení uchazeče do DNS

Do dynamického nákupního systému je zařazen uchazeč, který podá předběžnou nabídku a splnil podmínky dané zadavatelem. Lhůta pro vyjádření zadavatele o přijmutí či odmítnutí dodavatele je 15 dní. Tato lhůta může být ve výjimečných případech prodloužena o adekvátně dlouhou dobu, pokud se zadavateli nepodařilo vyhodnotit všechny předběžné nabídky, za předpokladu, že v tuto dobu nebude vyhlášena žádná veřejná zakázka prostřednictvím daného DNS. Toto prodloužení využívají zadavatelé hlavně při zavádění DNS. Pokud je uchazeč odmítnut, musí být jeho odmítnutí řádně odůvodněno. To má za následek, že uchazeč může nedostatky odstranit a předběžnou nabídku podat znovu. (Jurčík, 2014)

5.2 Zadávání veřejných zakázek v DNS

Zakázka se zahajuje uveřejněním zjednodušeného oznámení. Toto oznámení zadavatel není povinen uveřejňovat, pokud samotné zavedení DNS spojil s první zakázkou čerpanou z DNS. V oznámení je uvedena specifikace předmětu plnění.

Jinak je veřejná zakázka v rámci DNS zahájena obesláním všech uchazečů zavedených v dynamickém nákupním systému výzvou k podání nabídek. Lhůta pro podání nabídek nesmí být kratší než 7 dnů. Naopak nejkratší lhůta vedoucí k podpisu smlouvy je dnů třicet.

5.3 DNS v zahraničí

Poněvadž je existence dynamického nákupního systému zakotvena v národním právu díky evropské směrnici, ráda bych uvedla i systémy probíhající v zahraničí.

V Německu byly během roku 2014 spuštěny dva nové dynamické nákupní systémy. Jejich zadavatelem je Bundesbeschaffung, v překladu federál zadávání veřejných zakázek. První DNS, zavedený 26. 08. 2014 slouží k pořízení nápojových

a občerstvovacích automatů a zásobníků na vodu. Druhý, platný od 02. 09. 2014 je k nákupu světel pouličního osvětlení. (www.bbg.gv.at, 2014)

S dynamickým systémem má ale zkušenosti i Turecko. Zde byl zaveden z důvodu obnovy důvěry obyvatel ve veřejný sektor a snahy přiblížit se evropským právním normám. Hospodaření s veřejnými prostředky je v této zemi bráno jako neefektivní, s vysokou mírou korupce a zadávané předem vybraným zájemcům. Vláda očekává díky elektronickému zadávání časovou i finanční úsporu. Předpokladem změny je obnova regulačního dohledu nad korupčním jednáním. (www.sciencedirect.com, 2015)

6 Situace ve veřejném zadávání v roce 2013

V této kapitole bych ráda uvedla krátký vhled do počtu veřejných zakázek a objemu profinancovaných finančních prostředků. Údaje byly čerpány z výroční zprávy vydanou Ministerstev pro místní rozvoj ČR v květnu 2014. Právě proto, že tato zpráva je vydávána vždy v květnu není možné použít aktuálnějších dat.

Zdrojem údajů pro tvorbu výročních zpráv Informační systém veřejných zakázek (dále ISVZ). Díky novele zákona o veřejných zakázkách 55/2012 Sb. došlo ke zvýšení počtu evidovaných zakázek v ISVZ. Zde byla zakotvena povinnost zveřejňovat informace o zakázkách na profilu zadavatele. Proti tomuto aktu ovšem jde zvýšení limitů u veřejných zakázek malého rozsahu, které nemusí být na profilu uveřejňovány.

Objem finančních prostředků vydaných na veřejné zakázky se v roce 2013 pohyboval na úrovni 250 mld. Kč. Počet zadáných veřejných zakázek odpovídá číslu 16 330. Položku neuvedeno zaujímají ty zakázky, u kterých díky změně limitů zadavatelé nevěděli, který typ mají vhodně použít. V roce 2013 bylo zrušeno 4 479 zakázek, z toho 1 060 prostřednictvím formuláře o zrušení veřejné zakázky kvůli obdržení pouze jedné nabídky.

Tab. 2 Rozdělení veřejných zakázek dle typu

Druh veřejné zakázky	Počet veřejných zakázek	Objem finančních prostředků v mld. Kč
Podlimitní veřejné zakázky	11 524	180
Nadlimitní veřejné zakázky	3 626	59
Neuvedeno	1 180	11
Celkem	16 630	250

Zdroj: Informační systém veřejných zakázek ke dni 24. 2. 2014

Tab. 3 Veřejné zakázky dle druhu plnění

Druh plnění veřejné zakázky	Absolutní počet	Podíl k celkovému počtu
Dodávky	6 003	36,8%
Služby	4 086	25,0%
Stavební práce	6 241	38,2%
Celkem	16 330	100,0%

Zdroj: Informační systém veřejných zakázek ke dni 24. 2. 2014

U výběru vhodné nabídky je důležité určení adekvátního hodnotícího kritéria. Zadavatel si může vybrat mezi nejnížší nabídkovou cenou a ekonomickou výhodností. V posledních letech roste trend ve využívání nejnížší nabídkové ceny. Vysvětlení může být několik. Ačkoliv by se mohlo zdát, že je nejnížší nabídková cena vybírána pro vyšší míru transparentnosti, toto tvrzení není hlavním důvodem. Me-

zi ty hlavní můžeme uvést snahu o co největší minimalizaci nákladů, způsobenou doznívajícími důsledky finanční krize. To v sobě ovšem nese úskalí, kdy zadavatel obdrží nabídku s mimořádně nízkou nabídkovou cenou. Je jen na zadavateli, jak se k této nabídce postaví. Pokud se rozhodne k vyřazení této nabídky, může být napaden z porušení zásady transparentnosti.

Hodnotící kritérium nejnížší nabídková cena je také mnohdy vybíráno z čistě praktického důvodu. Zadavatel tak snižuje náklady nutné na pracovní vytížení svých zaměstnanců.

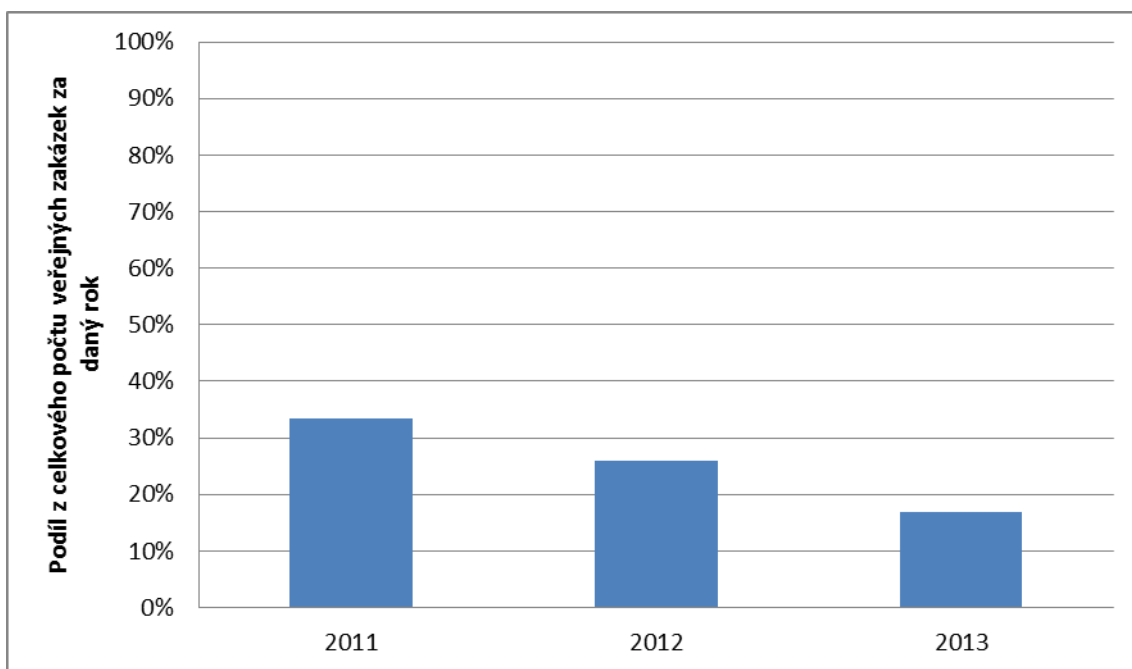
Použití ekonomické výhodnosti není v praxi využíváno pravděpodobně díky nízké edukaci zadavatelů v tvorbě vhodných vzorců. Domnívám se, že zde mají veřejné zakázky ještě vysoký neodkrytý potenciál, který by mohl být odkryt díky vyššímu proškolení na straně zadavatelů.

V následující tabulce a grafu je demonstrován trend rostoucího použití nejnížší nabídkové ceny.

Tab. 4 Použití hodnotících kritérií v letech 2011 - 2013

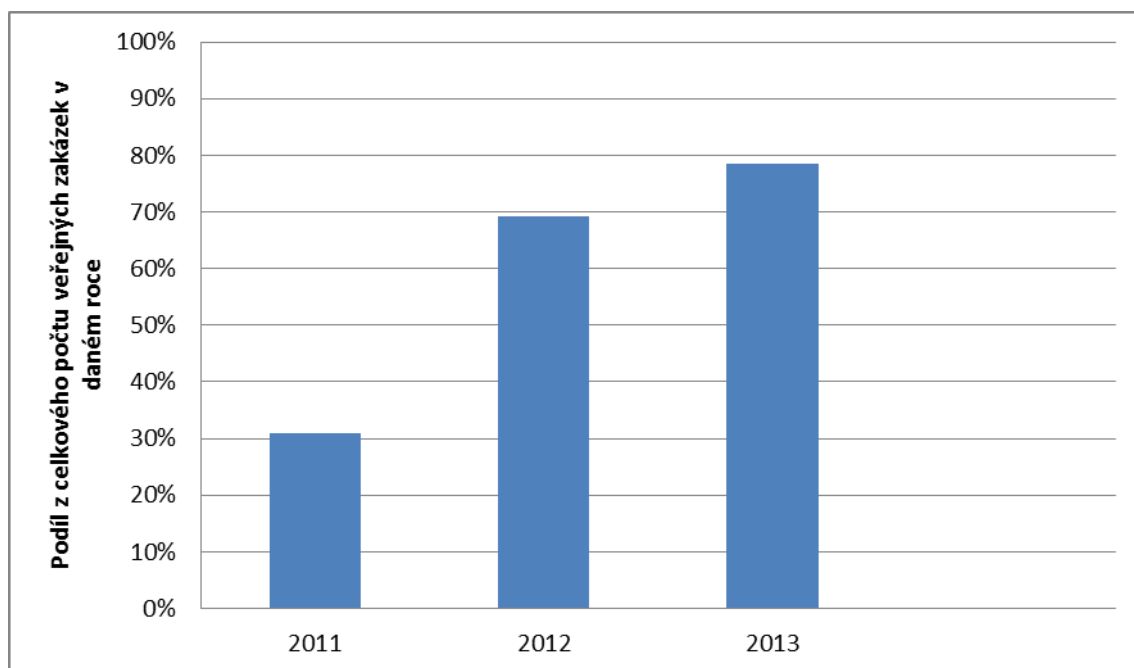
Rok	Hodnotící kritérium					
	Ekonomická výhodnost		Nejnižší nabídková cena		Neuvedeno	
	Absolutně	Relativně	Absolutně	Relativně	Absolutně	Relativně
2011	2 937	33,5%	5 334	60,9%	492	5,6%
2012	2 819	26,0%	7 500	69,2%	526	4,9%
2013	2 756	16,9%	12 840	78,6%	734	4,5%

Zdroj: Informační systém veřejných zakázek ke dni 24. 2. 2014

Obr. 1 Trend využití ekonomické výhodnosti jako hodnotícího kritéria v letech 2011 – 2013

Zdroj: Informační systém veřejných zakázek ke dni 24. 2. 2014

Obr. 2 Trend využití nejnižší nabídkové ceny jako hodnotícího kritéria v letech 2011 - 2013

Zdroj: Informační systém veřejných zakázek ke dni 24. 2. 2014

Dalším důležitým aspektem veřejného zadávání je zdroj financování. Následující tabulka uvádí zdroje peněžních prostředků použitých v roce 2013.

Tab. 5 Finanční zdroje veřejných zakázek

Druh peněžního zdroje	Absolutní výše peněžních prostředků
Vlastní zdroje zadavatele	136
Zdroje z fondů EU	73
Zdroje z veřejných rozpočtů a státních fondů ČR	35
Jiný zdroj financování	1
Soukromé zdroje	1
Neuvedeno	5
Celkem	250

Zdroj: Informační systém veřejných zakázek ke dni 24. 2. 2014

V následující tabulce je evidován počet veřejných zakázek rozdělených dle typu zadávacího řízení.

Tab. 6 Rozdělení veřejných zakázek dle zadávacího řízení

Druh zadávacího řízení	Počet zadaných veřejných zakázek	Podíl zadaných veřejných zakázek	Hodnota veřejných zakázek v mld. Kč
Otevřené řízení	4 956	30,3 %	130
Zjednodušené podlimitní řízení	7 076	43,3 %	19
Jednací řízení bez uveřejnění	3 311	20,3 %	40
Užší řízení	340	2,1 %	24
Jednací řízení s uveřejněním	380	2,3 %	32
Soutěžní dialog	4	0 %	0
Neuvedeno	263	1,6 %	5
Celkem	16 330	100 %	251

Zdroj: Informační systém o veřejných zakázkách ze dne 24. 2. 2014

Z předcházející tabulky je patrné, že nejvíce veřejných zakázek bylo zadáno prostřednictvím zjednodušeného podlimitního řízení. Nejvíce finančních prostředků bylo ale použito prostřednictvím otevřeného řízení. Celkový objem profinancovaných peněžních prostředků byl o 23 mld. Kč nižší než v předcházejícím roce. Jedním z důvodů mohlo být fiskální úsilí vládního sektoru, které se snažilo o eliminaci zbytných výdajů. Tento fakt bychom mohli zařadit do negativního ovlivnění odvětví. Pozitivním vysvětlením poklesu finančních prostředků by mohlo být tvrzení o rozšíření konkurenčního prostředí na nabídkové straně a tím zvýšenému tlaku na nabídkovou cenu při setrvalé úrovni kvality.

Veřejné zakázky můžeme také dělit dle typu organizace zadavatele. Následující tabulka uvádí, jak byly zakázky mezi tyto organizace rozděleny. Do sekce ostatní řadíme sektorové zadavatele, kteří nepodléhají kontrole Ústředního orgánu státní správy (dále ÚOSS), dále veřejné vysoké školy, Akademii věd České republiky, polostátní podniky a firmy, veřejnoprávní instituce apod.

Tab. 7 Dělení veřejných zakázek dle typu organizace zadavatele

Typ organizace zadavatele	Počet zadaných veřejných zakázek	Hodnota zadaných veřejných zakázek v mld. Kč
Ústřední orgán státní správy	717	13
Podřízená organizace ÚOSS	3 215	63
Kraj	785	10
Podřízená organizace kraje	965	5
Obec	4 670	33
Podřízená organizace obce	652	5
Ostatní	5 326	121
Celkem	16 330	250

Zdroj: Informační systém veřejných zakázek je dni 24. 2. 2014

V poslední tabulce bych ráda uvedla stav dynamického nákupního systému v roce 2013. Počet zavedených DNS odpovídá počtu nově založených DNS v daném roce. Peněžní hodnota zakázek daného roku odpovídá celkovému objemu profinancovaných prostředků i dynamickými nákupními systémy běžícími z minulých období.

Tab. 8 Stav dynamického nákupního systému

Druh zadavatele	Počet zavedených DNS	Hodnota zakázek v DNS v mld. Kč
Veřejný zadavatel	22	0,5
Sektorový zadavatel	0	0
Celkem	22	0,5

Zdroj: Informační systém veřejných zakázek ke dni 24. 2. 2014

7 Stav DNS

Pro analýzu situace stavu využití dynamického nákupního systému jsem si vybrala Ministerstvo zdravotnictví České republiky. Jeho fungování a správa je zakotveno v § 10 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Úplný oficiální název je Česká republika – Ministerstvo zdravotnictví. V jeho čele stojí ministr, v současné době MUDr. Svatopluk Němeček, MBA. (www.mzcr.cz, 2015)

Jedná se o ústřední orgán státní správy pro zdravotní péči, ochranu veřejného zdraví, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost, zdravotnická zařízení v přímé řídicí působnosti, zacházení s návykovými látkami, vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, diagnostiku a léčení lidí, zdravotní pojištění a zdravotnický informační systém. Dále k Ministerstvu zdravotnictví patří i Český inspektorát lázní a zřídel a Inspektorát omamných a psychotropních látek. (www.vlada.cz, 2015)

V odvětví zadávání veřejných zakázek spadá ministerstvo zdravotnictví do sekce veřejného zadavatele. Coby ústřední orgán státní správy se na něj vztahuje i povinnost používání elektronických tržišť, která byla popsána výše. V oblasti dynamického nákupního systému má Ministerstvo zdravotnictví jeden centrální DNS. U tohoto zadavatele jsem vybrala zakázky zadané v rámci dynamického nákupního systému s předmětem plnění informační a komunikační technika, zkráceně ICT.

V současné době se pro zkvalitnění určování předmětu plnění používá tzv. CPV kód. Byl schválen nařízením ES č. 213/2008. Jedná se o společný slovník pro veřejné zakázky. Skládá se z hlavního a doplňkového slovníku. Samotný kód se skládá z 9 číselných znaků, které souvisí se slovním popisem předmětu plnění veřejné zakázky. (www.simap.europa.eu, 2013) Proto jsem se i já snažila u většiny zakázek předmět plnění stanovit i CPV kódem. Bohužel mnohdy byly zakázky vypsané na IT komponenty, nebo náhradní díly, takže nebylo možné kód jednoznačně určit.

Mezi nejčastější uchazeče zadávacích řízení patří Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně, Ústav pro péči o matku a dítě, Psychiatrická léčebna Havlíčkův Brod, Národní lékařská knihovna, krajské hygienické stanice jednotlivých krajů, Fakultní nemocnice Brno, nebo Fakultní Thomayerova nemocnice. Několik zakázek je také zadáno přímo Ministerstvem zdravotnictví. Jedná se patrně o pořízení ICT pro svá pracoviště.

Data, která jsou v této části práce použita, jsou uceleně uvedena v tabulce v sekci příloh.

7.1 Základní údaje o proběhlých DNS

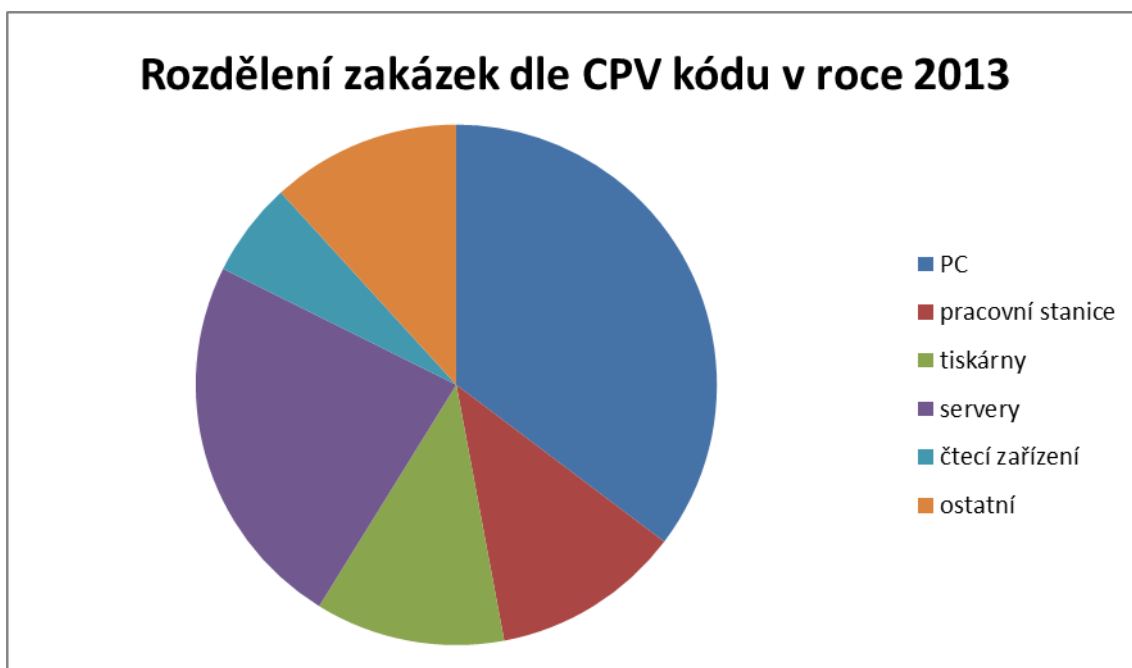
V roce 2013 byl celkový počet zakázek 174, z toho u 91 záznamů bylo ve fázi řízení uvedeno zrušeno. Čtyři dynamické nákupní systémy byly pouze zavedeny, ale nebyla přes ně zadána žádná veřejná zakázka. Ze zbylých zakázek bylo 17 odpovídajících mému parametru předmětu plnění. V roce 2014 počet celkových zakázek

stoupnul na 236 a počet zrušených zakázek byl 50. Také došlo k nárůstu pouze zavedených dynamických systémů, a to na jedenáct. Mé podmínce pak odpovídalo 65 zakázek. Položky s předmětem plnění ostatní symbolizují zakázky, které slučovaly několik předmětů plnění v jeden soubor.

V prvním období je poměrně vysoký podíl zrušených zakázek na celkovém počtu. Jedná o více než polovinu zadaných zakázek, konkrétně 52,3 %. V roce 2013 je celkově nízký počet vyhovujících zakázek zadaným kritériím.

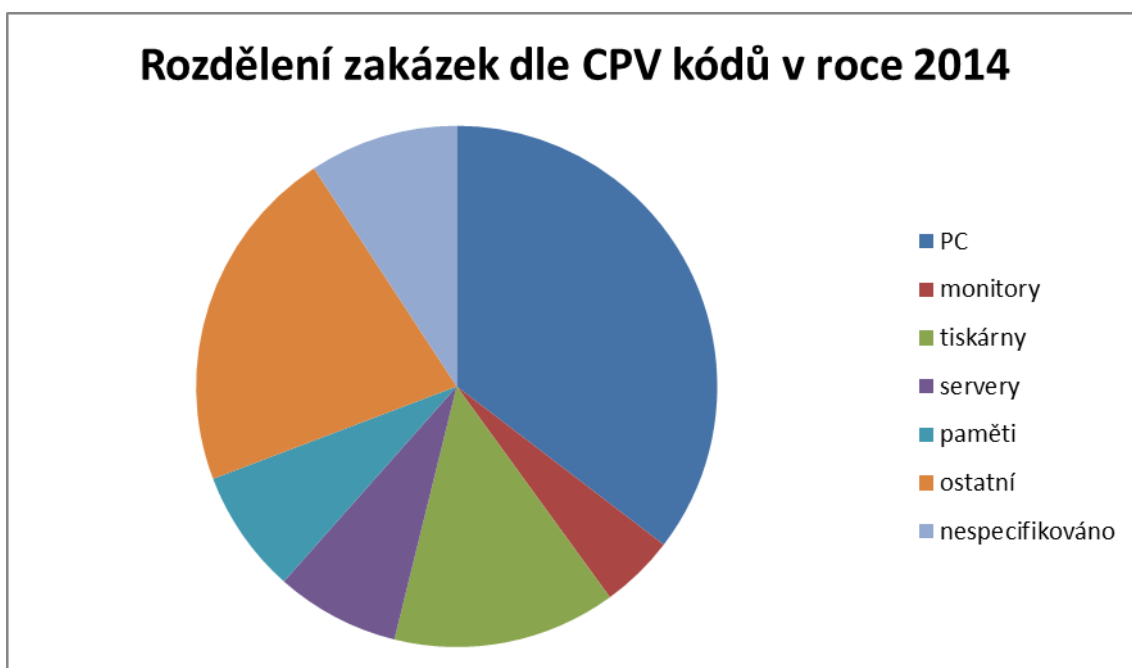
V následujícím období je patrný pokles o více než 20 procentních bodů u zrušených zakázek, což považuji za pozitivní trend. Vzestup zaznamenaly též zakázky vyhovující mému parametru předmětu plnění. Jako další pozitivum vidím v narůstajícím počtu zakázek zadaných v DNS, který může symbolizovat snahu zadavatelů využívat efektivnější způsob zadávání a motivovat tak dodavatele k účasti v elektronickém soutěžení.

Následující grafy pak ukazují rozdělení mezi konkrétní předměty plnění. V obou letech má majoritní podíl pořizování počítačů. Do této skupiny se řadí jak počítače stolní, tak i přenosné. Položku ostatní zahrnují zakázky, u kterých nebylo možné jednoznačně určit předmět plnění. Bohužel v roce 2014 mají tyto zakázky větší podíl než v předcházejícím roce. V roce 2014 se objevuje i předmět plnění nespecifikováno. Absence specifikace by mohla nabídat k nekalé soutěži.

Obr. 3 Rozdělení vybraných zakázek dle CPV kódu v roce 2013

Zdroj: Vlastní práce autora

Obr. 4 Rozdělení zakázek dle CPV kódů v roce 2014

Zdroj: Vlastní práce autora

V dalším grafu uvádím rozdělení veřejných zakázek dle měsíce jejich zadání. Oba roky vykazují trend zvýšení počtu zakázek před koncem roku. Důvodem může být snaha o vyčerpání zbylých peněžních prostředků z veřejných rozpočtů. Můžeme si všimnout, že v roce 2013 bylo hned několik měsíců, kdy nebyla zadána žádná zakázka.

Obr. 5 Četnost zadaných zakázek v průběhu let 2013 a 2014

Zdroj: Vlastní práce autora

7.2 Finanční úspora

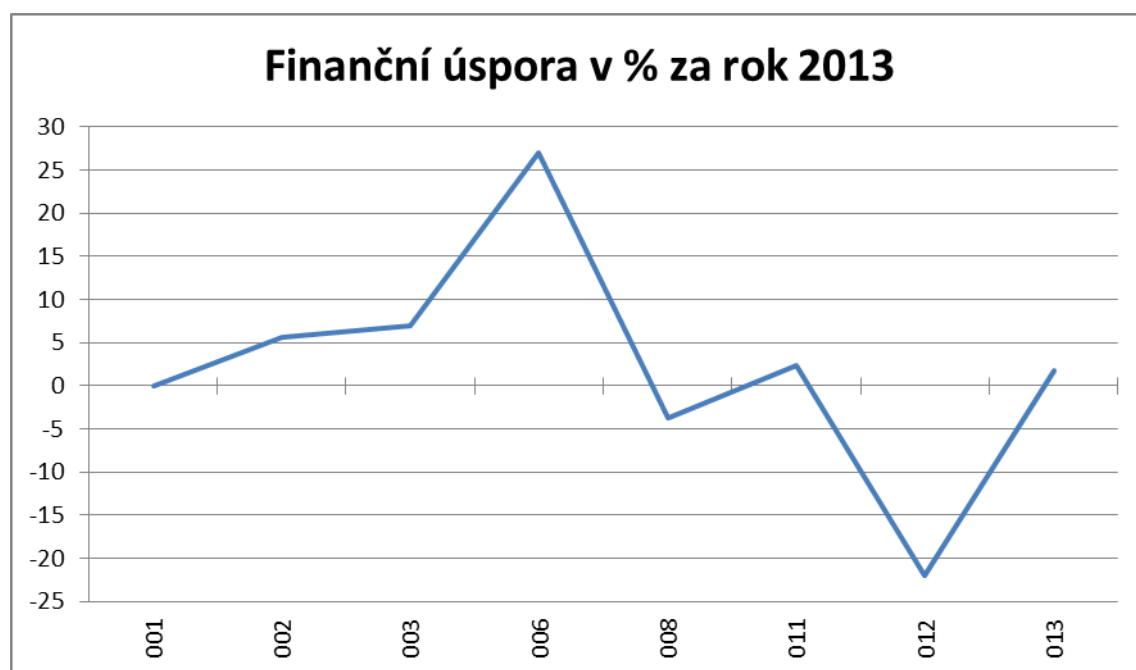
Finanční úsporu lze definovat jako rozdíl mezi předpokládanou hodnotou veřejné zakázky a cenou uvedenou ve smlouvě o zhotovení zakázky. Všechny ceny jsou pro jasné porovnání uvedeny bez DPH.

Díky tomu, že u některých zakázek nebylo pole předpokládaná cena zakázky vyplněno, není možné tyto uzavřené zakázky adekvátně srovnat. Pro srovnání tedy použijí pouze ty zakázky, kde je komparace předpokládané a vysoutěžené ceny možná. Buňky obsahující ve sloupci Finanční úspora v Kč znaménko + jsou uzavřené zakázky, u kterých nedošlo k finanční úspoře, ale byly vybrány dodavatelské nabídky s vyšší nabídkovou cenou, než byla předpokládaná hodnota.

Tab. 9 Finanční úspora v roce 2013

Pořadové číslo	předpokládaná cena v Kč	Vysoutěžená cena v Kč	Finanční úspora v Kč	Finanční úspora v %
2013-001	1 550 000	1 549 685	315	0,02
2013-002	2 148 760	2 028 000	120 760	5,62
2013-003	16 115 000	14 993 251	1 121 749	6,96
2013-006	375 000	273 745	101 255	27,00
2013-008	4 450 000	4 613 694	+163 694	+ 3,68
2013-011	650 000	635 090	14 910	2,29
2013-012	600 000	731 689	+131 689	+21,95
2013-013	250 000	245 778	4 222	1,69
Celkem	26 138 760	25 070 932	1 067 828	4,09

Zdroj: Vlastní práce autora

Obr. 6 Finanční úspora v % za rok 2013

Zdroj: Vlastní práce autora

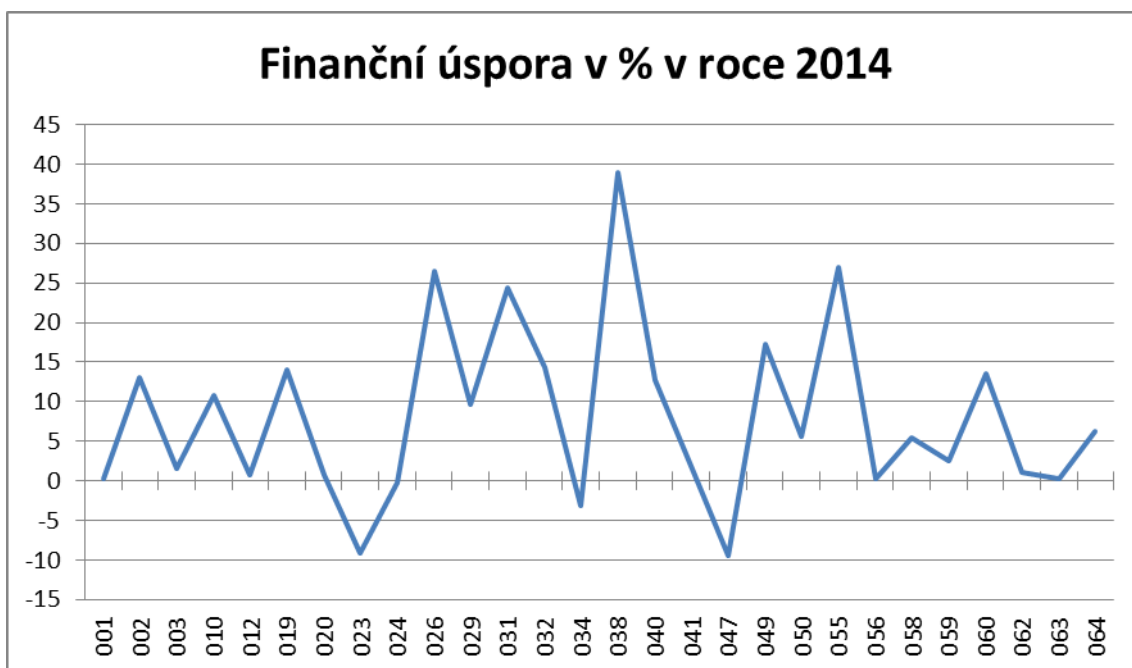
Za rok 2013 se podařilo ministerstvu ušetřit 1 067 828 Kč během třinácti zakázek. Největší položku celé úspory tvoří úspora zakázka na pořízení serverů pro KSRZIS. Tato zakázka byla též největší zakázkou v objemu použitých finančních prostředků. V průměru se ministerstvu podařilo uskutečnit úsporu ve výši 2,24 %.

V tomto období došlo ke dvěma uzavření zakázek s vyšší než předpokládanou hodnotou. U jedné z nich byla cena téměř o třetinu vyšší.

Tab. 10 Finanční úspora v roce 2014

Pořadové číslo	Předpokládaná cena v Kč	Vysoutěžená cena v Kč	Finanční úspora v Kč	Finanční úspora v %
2014-001	5 000 000	4 988 801	11 199	0,22
2014-002	565 000	491 501	73 499	13,01
2014-003	2 650 000	2 610 000	40 000	1,51
2014-010	1 400 000	1 249 923	150 077	10,72
2014-012	6 200 000	6 153 100	46 900	0,76
2014-019	250 000	214 800	35 200	14,08
2014-020	2 675 000	2 655 000	20 000	0,75
2014-023	620 109	677 035	+56 926	+9,18
2014-024	887 493	889 993	+2 500	+0,28
2014-026	90 000	66 094	23 906	26,56
2014-029	2 500 000	2 259 000	241 000	9,64
2014-031	888 000	671 566	216 434	24,37
2014-032	215 000	184 277	30 723	14,29
2014-034	80 000	82 469	+2 469	+3,09
2014-038	100 000	61 000	39 000	39,00
2014-040	950 000	829 120	120 880	12,72
2014-041	940 000	921 770	18 230	1,94
2014-047	61 000	66 770	+5 770	+9,46
2014-049	123 900	102 600	21 300	17,19
2014-050	289 000	272 900	16 100	5,57
2015-055	450 000	328 275	121 725	27,05
2014-056	1 000 000	997 500	2 500	0,25
2014-058	1 350 000	1 276 779	73 221	5,42
2014-059	298 000	290 658	7 342	2,46
2014-060	70 000	60 500	9 500	13,57
2014-062	3 700 000	3 660 000	40 000	1,08
2014-063	540 000	538 500	1 500	0,28
2014-064	260 000	243 826	16 174	6,22
Celkem	34 152 502	32 843 757	1 308 745	3,83

Zdroj: Vlastní práce autora

Obr. 7 Finanční úspora v % v roce 2014

Zdroj: Vlastní práce autora

V roce 2014 došlo k navýšení objemu profinancovaných peněžních prostředků prostřednictvím DNS. I v tomto období byly zadány zakázky s vyšší než předpokládanou hodnotou, a to celkem ve třech případech. Pozitivním faktem je, že se u těchto zakázek podařilo snížit procentní navýšení cen.

Při srovnání obou období můžeme vidět, že se ministerstvu podařilo v roce 2014 ušetřit více peněžních prostředků prostřednictvím většího množství zakázek. V druhém období se také zvýšil průměr finanční úspory na 8,09 %.

8 Začlenění evropské směrnice do národního práva

8.1 Důvody tvorby směrnice

Pro toto začlenění použijí směrnici Evropského parlamentu číslo 2014/24/EU ze dne 26. února 2014. Tato směrnice ruší směrnici 2004/18/ES. Každá směrnice musí být v souladu se zásadami zakotvenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie. Jedná se především o zachování zásad volného pohybu zboží, služeb, zásadu rovného zacházení, transparentnosti a zákazu diskriminace.

Lhůta pro její začlenění do národního práva jednotlivých členských států je stanovena do 18. dubna 2016. V České republice ale můžeme očekávat snahu přijmout změny dříve. V těchto dnech vláda projednává návrh nového zákona o veřejných zakázkách. (www.epravo.cz, 2015)

Hlavní oblastí by se měl pro budoucí období stát výzkum a inovace. Tato témata jsou i jádrem strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Mělo by docházet k podpoře nákupů a rozvoje inovativních produktů.

Snahou evropským institucí je, aby jednacím řízením bez uveřejnění bylo ve veřejném zadávání používáno jen zcela výjimečně. Měl by být vytvořen taxativní seznam situací, za kterých je možné toto řízení použít. Jako příklad může být zhotovení uměleckého díla, kdy jeho autentičnost je zaručena prací právě jednoho umělce.

Posledním cílem směrnice jsou elektronické prostředky pro výměnu informací a komunikace. Tyto prostředky výrazně zjednodušují zadávání veřejných zakázek a mají nezanedbatelný vliv na stav životního prostředí. Díky elektronickým prostředkům pro komunikaci by mohl vzrůst počet přijatých přeshraničních nabídek, které mají vysoké procento úspěšnosti stát se nabídkou vítěznou. Snahou tedy je, aby po přechodném období 30 měsíců došlo k výhradně elektronické komunikaci ve všech stádiích řízení, včetně elektronické podání žádosti o účast a hlavně k elektronickému podávání nabídek. Zadavatelé by se ale tímto neměli zavazovat výhradně k elektronickému automatizovanému hodnocení nabídek. Také by se mělo zajistit, aby elektronické prostředky komunikace byly přístupné osobám se zdravotním postižením.

S elektronickou komunikací úzce souvisí i tvorba elektronických katalogů. Ty jsou ve většině elektronicky hodnocených zakázek přikládány k hodnocení. U elektronických katalogů by měli brát zadavatelé zřetel na interoperabilitu. Pokud by každý z členských států měl rozdílné normy na tvorbu a vzhled katalogů, způsobovali by tím problémy pro dodavatele, kteří by museli své katalogy uzpůsobovat pro každý členský stát. Komise tak bude vyvíjet normy pro sjednocení elektronických katalogů. Východiskem pro ni budou pravidla, která se mezi uchazeči dodržují na základě nepsaných zvyků a výše finančních nákladů, které zatíží uchazeče po zavedení této normy.

8.2 Změny zákona na základě přijetí směrnice

8.2.1 Změna výše finančních limitů

Přijetím směrnice 2014/24/EU dojde k navýšení limitů u jednotlivých druhů veřejných zakázek. K přepočtu na českou měnu jsem použila kurz, kterým byly přepočteny poslední platné finanční limity. Údaje v Kč mají tedy pouze informativní charakter a slouží jen k jednoduchému srovnání. Proto je také každý limit doplněn částkou v eurech v závorce. Finanční limit u veřejných zakázek na stavební práce bude nově ve výši 147 469 096 Kč (5 186 000 EUR). Dojde k nárůstu o více než 16 milionů Kč. Limitem pro veřejné zakázky na dodávky a služby zadávané ústředními orgány státní správy bude částka 3 810 424 Kč (134 000 EUR). Mezní hodnotou se stane částka 5 886 252 Kč (207 000 EUR) u veřejných zakázek na dodávky a služby zadávané veřejnými zadavateli na nižší úrovni.

8.2.2 Elektronická komunikace

Do části zákona věnující se elektronickým prostředkům a nástrojům, případně vytvořením prováděcího právního předpisu, by bylo vhodné zakomponovat některé části směrnice.

Díky snaze směrnice po přechodném období přejít na výhradně elektronickou komunikaci, bude vhodné vymezit situace, kdy je tato komunikace nevhodná a může být použit jiný druh komunikace. Jedná se o stav, kdy:

- má dodavatel povinnost dodat zmenšený model,
- povaha zakázky vyžaduje zvláštní formát souboru, který není běžně dostupný,
- aplikace podporující určitý typ souboru nemají volně dostupný zdrojový kód nebo jsou v majetku komerčních poskytovatelů licence,
- pokud by znamenala elektronická komunikace pořízení zvláštního kancelářského vybavení.

V budoucnu by měl být do zákona přidán termín interoperabilita zejména ve vztahu k elektronickým katalogům. Tento termín znamená schopnost různých systémů vzájemně spolupracovat, poskytovat si služby a dosáhnout vzájemné součinnosti. (www.slovník-cizich-slov.cz, 2005-2015) Jak bylo zmíněno dříve, Komise by měla přijmout jednotné standardy pro úpravu nejen elektronických katalogů, ale i elektronických nabídek a elektronického ověřování. Tyto standardy by měly být důkladně testovány a jejich užitečnost v praxi by měla být jasně prokazatelná.

Vhodné by bylo zahrnout do tvorby právní normy aktivnější využívání systému e-Certis. Tento systém slouží ke zveřejňování dokladů a osvědčení jednotlivých dodavatelů. Informace jsou do systému poskytovány národními orgány a jsou pravidelně aktualizovány. Evropská komise pak tyto dokumenty uveřejňuje ve všech jazykových verzích. E-Certis by se tak mohl stát velkým pomocníkem při prokazování splnění kvalifikace od zahraničních uchazečů.

8.2.3 Inovační partnerství

Zcela novým pojmem, který zavádí tato směrnice je inovační partnerství. Jeho zavedení souvisí s faktem budoucího cílování investic převážně do odvětví výzkumu a inovací.

Zadavatel v zadávací dokumentaci vymezí potřebu inovativního výrobku, služby nebo stavebních prací, které nelze uspokojit nákupem výrobků, služeb nebo stavebních prací běžně na trhu dostupných. Následně uvede minimální požadavky nabídky, aby potenciální dodavatelé zjistili povahu a rozsah požadovaného předmětu zakázky. I v tomto druhu zadávacího řízení nesmí být porušena žádná ze základních zásad. Jeho povinností je též určení pravidel nakládání s právy duševního vlastnictví. Pokud se rozhodne pro inovační partnerství s více dodavateli, musí zajistit anonymitu řešení jednotlivých dodavatelů za předpokladu, že nebyl s účastníky podepsán souhlas. Souhlas nesmí mít podobu obecného prohlášení, nýbrž se musí vztahovat na sdělení konkrétních informací.

Do inovačního partnerství se hlásí uchazeči prostřednictvím žádosti o účast, ve které poskytnou informace pro kvalifikační výběr. Lhůta pro podání žádosti je 30 dnů ode dne, kdy bylo odesláno oznámení o zahájení zadávacího řízení.

Minimální počet uchazečů je 3. Zadavatel se pak může rozhodnout, bude-li spolupracovat pouze s jedním nebo více dodavateli. Pokud se rozhodne pro více dodavatelů je nutné každému dodavateli zadat část práce na předmětu zakázky.

Cílem inovačního partnerství je vývoj inovačního produktu, služby nebo stavebních prací. Je rozloženo do několika na sebe navazujících fází. Ty sledují posloupnost jednotlivých kroků výzkumného procesu. Zadavatel může sám určit dílčí průběžné cíle, kterých musí dodavatelé dosáhnout. Na základě spokojenosti s jejich výsledky je zadavatelem upravována výše odměn pro dodavatele. Pokud je zadavatel při kontrole dílčích cílů nespokojen může inovační partnerství ukončit, nebo při vyšším počtu dodavatelů jejich počet snížit ukončením smlouvy. Zadavatel zajistí, aby harmonogram a struktura partnerství odráželo reálný vývoj předmětu plnění.

8.2.4 Změny v dynamickém nákupním systému

Hlavní změnou v dynamickém nákupním systému bude změna zadávání zakázek. Směrnice navrhuje, aby se nově zadávání řídilo pravidly užšího řízení. Důvodem pro změnu řízení je odstranění povinnosti podávání předběžné nabídky. Ta byla často označována jako hlavní překážka při práci s DNS. Pokud by tato změna byla zohledněna v úpravě zákona, zavádění zakázek by probíhalo následovně.

Zadavatel stejně jako dnes uvede ve výzvě k účasti v soutěži, že se jedná o DNS. V zadávací dokumentaci upřesní povahu předmětu a předpokládaný objem zamýšlených obchodů a veškeré informace o systému společně s použitým technickým a elektronickým vybavením. Pokud to předmět plnění umožňuje, uvede případně rozdělení plnění do jednotlivých kategorií. Dále pak zajistí neomezený a plný přístup k systému po celou dobu jeho použitelnosti.

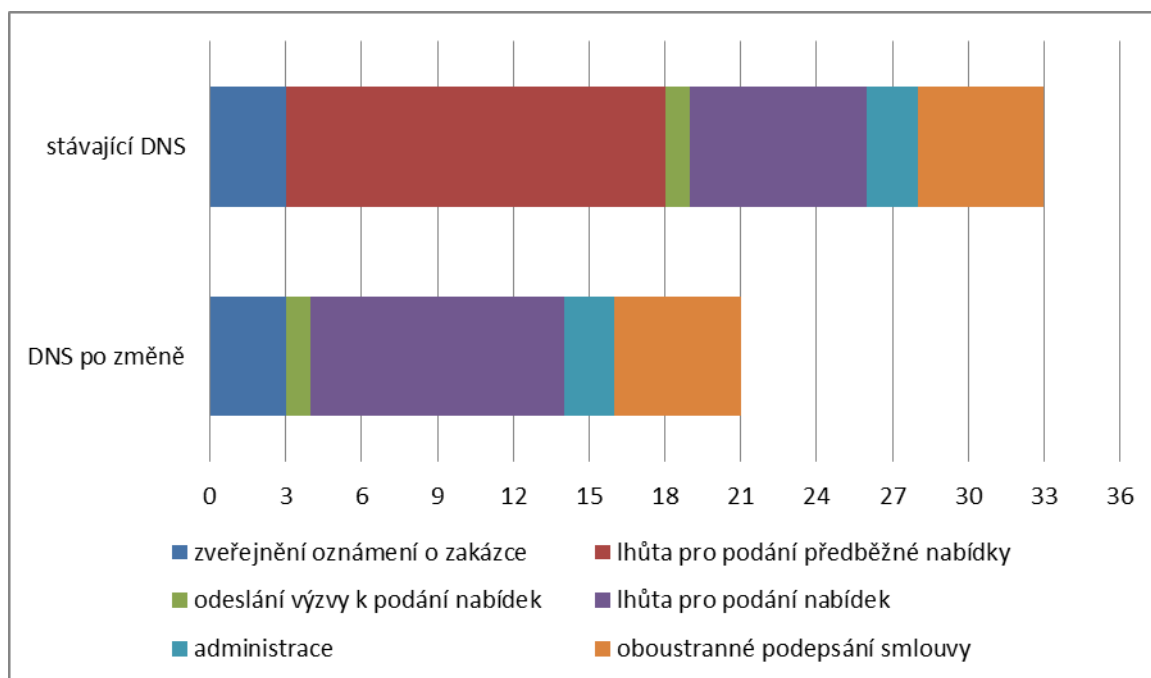
Uchazeči, kteří se budou chtít účastnit DNS, podají žádost o účast. Lhůta na jejich podání je minimálně 30 dnů ode dne, kdy bylo odesláno oznámení o zahájení

zadávacího řízení. V žádosti prokazují splnění kritérií pro zařazení do systému. Počet zájemců nesmí být zadavatelem nijak upravován. Zadavateli vzniká možnost v jakýkoli okamžik trvání systému požadovat po zařazených uchazečích, aby dodali svoje obnovené a aktualizované prohlášení o splnění kvalifikace.

Následuje lhůta pro posouzení žádostí o účast v délce 10 dnů. Tato lhůta může být v odůvodněných případech prodloužena na 15 dnů, zejména v době kdy je systém zakládán a zadavatel musí posoudit větší počet žádostí najednou. Při zvlášť velkém počtu žádostí může tuto lhůtu ještě prodloužit za předpokladu, že zavedení systému není spojeno se zadáním první zakázky. Zadavatel pak co nejdříve informuje uchazeče o jejich zařazení nebo nezařazení do systému.

Lhůta pro podání nabídek je pak alespoň 10 dnů ode dne, kdy byla odeslána výzva k podání nabídek.

Zadavatel může v průběhu systému měnit délku jeho trvání. Pokud se mění pouze doba použitelnosti a systém není ukončován, použije se formulář, kterým byla uveřejněna výzva k účasti. Nově bude možné celý dynamický nákupní systém ukončit před uplynutím lhůty prostřednictvím formuláře o oznámení výsledku zadávacího řízení.

Obr. 8 Srovnání minimální doby trvání jedné zakázky v DNS při současné a nové právní úpravě

Zdroj: Vlastní práce autora

9 Závěr

V této práci jsem popsala fungování dynamického nákupního systému. Jedná se o plně elektronický systém zadávání veřejných zakázek. Jeho doba trvání je maximálně stanovena na 4 roky. Zavedení DNS provádí zadavatel na základě oznámení o otevřeném řízení, kde vyzývá dodavatele k podání předběžných nabídek. Ty jsou posuzovány ke splnění dodavatelovi kvalifikace, nikoliv k vyhodnocení vítěze zakázky. Následně dochází k vypsání konkrétní zakázky, kdy zadavatel obešle všechny uchazeče zavedené v systému s výzvou k podání nabídek. Pro jejich vyhodnocení může být použito elektronické aukce. Jedná se o automatizované vyhodnocování nabídek, kdy má zadavatel za povinnost informovat jednotlivé uchazeče o jejich aktuálním pořadí. Elektronická aukce může být rozdělena na jedno či více časových období, tzv. aukčních kol.

Dále jsem provedla srovnání vynaložených finančních prostředků na zakázky v rámci dynamického nákupního systému na pořízení informačních a komunikačních technologií u konkrétního veřejného zadavatele ve dvou po sobě jdoucích rocích. Tímto zadavatelem bylo Ministerstvo zdravotnictví České republiky.

V roce 2013 vyhovovalo zadaným kritériím 17 zakázek a v roce 2014 zakázek 65. V obou časových obdobích bylo nejvíce zakázek zadáváno na pořízená stolních, nebo přenosných počítačů. Bohužel meziročně došlo k nárůstu pořizování zakázek na plnění, u kterých nebylo možné jednoznačně určit CPV kód. Z uvedených výpočtů vyplývá, že v obou letech se u zadavatele projevila finanční úspora. Meziročně došlo k poklesu úspory o 0,26 procentního bodu na 3,83 %. V absolutním vyjádření se pak jedná o 1 308 754 Kč.

Následně jsem uvedla možnou úprava zákona o veřejných zakázkách po přijetí evropské směrnice 2014/24/EU.

Tato směrnice se upíná na vývoj a inovace, který by měl být hybnou silou následujících roků. Důraz klade na elektronizaci veřejného investování i z důvodu podpory přeshraničního zapojení dodavatelů do veřejných zakázek. Jejich dodavatelské nabídky mívají vysokou míru úspěšnosti.

Velké změny zaznamená i dynamický nákupní systém. Po přijetí směrnice by měly být zakázky zadávány prostřednictvím užšího, nikoli otevřeného řízení. Minimální počet uchazečů bude pět. Nadále pak nebude dodavatel povinen překládat ke své žádosti předběžnou nabídku, která byla považována za hlavní překážku při práci s DNS. Zadavatelům se navíc dostává možnosti celý systém předčasně zrušit před uplynutím doby jeho trvání. Tím dojde k dalším administrativním ulehčení na straně zadavatele. Implementace zrušení systému předčasně do zákona o veřejných zakázkách vidím jako velmi potřebnou. Tato fáze řízení v současné právní úpravě chybí.

Bude zaveden zcela nový pojem, a to inovační partnerství. Díky němu bude možné financovat výzkum a vývoj nových produktů, služeb a stavebních prací z veřejných prostředků. Zadavatel se bude moci rozhodnout, povede-li spolupráci s jedním nebo více dodavateli. Průběh zakázky může zadavatel ovlivnit pomocí

splnění dílčích cílů. Při jejich vyhodnocení může upravovat počet dodavatelů, nebo celé inovační partnerství zrušit.

Využívání dynamického nákupního systému má několik kladných stran. Jedná se o finanční úsporu, která byla popsána v této práci. Finanční úspora ale není pouze v ušetřených prostředcích v rámci pořizovací ceny, ale jsou také ušetřeny náklady na tisk veškerých žádostí a především nabídek, a pracovní vytíženost zaměstnanců. Všechny úkony jsou prováděny pouze elektronicky, a tak jsou snadněji kontrolovatelné díky automatickým zápisům dat do systémů. Tím je velmi podporována zásada transparentnosti.

Zadavatelé ale nejsou elektronickému zadávání nakloněni natolik, na kolik jim zákon umožňuje. Největšími překážkami pro elektronické zadávání je pro ně pořizování elektronického vybavení a nástrojů a nízká edukace zaměstnanců. V rámci dynamických nákupních systémů je bohužel tato edukace na ještě nižší úrovni a potenciál těchto systémů není naplno využíván. Bylo by vhodné směrnicí probíranou v této práci zakomponovat do národního práva co nejdříve, aby bylo elektronické zadávání využíváno častěji než listinné.

10Literatura

- Bundesbeschaffung GmbH: DBS Automaten* [online]. 2014A. [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://www.bbg.gv.at/lieferanten/dbs/dbs-automaten/>
- Bundesbeschaffung GmbH: DBS Straßenbeleuchtung* [online]. 2014B. [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://www.bbg.gv.at/lieferanten/dbs/dbs-strassenbeleuchtung/>
- CPV* [online]. [cit. 2015-04-28]. 2013. Dostupné z: http://simap.europa.eu/codes-and-nomenclatures/codes-cpv/codes-cpv_cs.htm
- Elektronické tržiště (e-tržiště), APUEN* [online]. 2010. [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: <http://www.apuen.cz/elektronicke-trziste-e-trzis-te?highlightWords=elektronick%C3%A1+tr%C5%BEi%C5%A1t%C4%9B>
- Interoperabilita - ABZ.cz: slovník cizích slov* [online]. [cit. 2015-04-30]. 2005-2015. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/interoperabilita>
- JURČÍK, RADEK. *Veřejné zakázky a koncese. 2., dopl. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2014, xxv, 999 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-443-8.
- JURČÍK, R. -- OSTŘÍŽEK, J. *Veřejné zakázky a veřejně-soukromá partnerství. Učebnice -- cvičebnice s příklady do cvičení.* 1. vyd. Brno: MZLU v Brně, 2008. 242 s. ISBN 978-80-7375-159-3.
- KOHOUTKOVÁ, JANA, ZDENĚK MACHAČ A MICHAELA POREMSKÁ. *Dynamické nákupní systémy – řešení pro veřejné zakázky.* In *Úloha IS v době měnících se ekonomických podmínek VŠ.* Sborník příspěvků ke konferenci. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2011. s. 18-22, 5 s. ISBN 978-80-261-0006-5.
- KRENK, MICHAL. *Zadávání veřejných zakázek.* 1. vyd. Praha: Galén, c2005, 171 s. ISBN 80-7262-343-5.
- Ministerstva / Vláda ČR* [online]. 2015. [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/ministerstva/>
- Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky: Odbor veřejného financování. *Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek c České republiky za rok 2013.* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/getmedia/8965ea38-8a96-490b-ad0f-ce4e1c0a32c9/Vyrocnizprava-o-stavu-verejnych-zakazek-za-rok-2013.pdf>
- Nové limity ve veřejných zakázkách 2014-15 | INDOC* [online]. [cit. 2015-04-28]. 2015. Dostupné z: <http://www.indoc.cz/nove-limity-ve-verejnych-zakazkach>
- Nové zadávací směrnice EU zveřejněny | epravo.cz* [online]. 2015. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/nove-zadavaci-smernice-eu-zverejneny-93999.html>
- Oficiální informační portál Ministerstva zdravotnictví České republiky* [online]. 2010. [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/dokumenty/kontakty_235_1.html

- PANÁČEK, TOMÁŠ. *Dynamický nákupní systém: metodika zadávání v rámci DNS* [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: mvr.cz/soubor/kivs-metodika-k-dns-120726-pdf.aspx
- POREMSKÁ, MICHAELA. *Elektronické zadávání veřejných zakázek*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, xiv, 175 s. Právní rukověť (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-760-5.
- Portál VZ - El. tržiště veřejné správy* [online]. 2015. [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Informacni-systemy-a-elektronicke-vzdelavani/NIPEZ-El-trziste-verejne-spravy>
- Seznam certifikovaných nástrojů* [online]. 2015. [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Elektronicke-zadavani-verejnych-zakazek/Seznam-certifikovanych-nastroju>
- The impact of dynamic purchasing systems in the electronic public procurement processes* [online]. 2015. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050911000524>
- Veřejné zakázky: text zákona po velké novele účinné od 15.9.2010 : věcný rejstřík ; Koncesní předpisy : redakční uzávěrka 20.1.2014*. Ostrava: Sagit, 2014, sv. ÚZ. ISBN 978-80-7488-034-6.

Přílohy